

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Uyuşturucu madde bağımlılığı, son yıllarda Türkiye'de önemli bir halk sağlığı ve güvenlik sorunu haline geldi. Uyuşturucu ve uyarıcıların kullanımı artık gizli köşelerde değil; sokakta, evin içinde, okulun bahçesinde, kimi zaman bir hastane koridorunda dahası toplumsal hayatın her yerinde karşımıza çıkmaktadır. Bu boyutuyla aileyi ve toplumsal yapıyı sarsan ve çocukları geleceksizliğe sürükleyen çok yönlü bir yapısal krizle karşı karşıyayız. Emniyet Genel Müdürlüğü Narkotik Suçlarla Mücadele Başkanlığı'nın yayınladığı "2025 Türkiye Uyuşturucu Raporu" da Türkiye'de uyuşturucuyla mücadelenin yeni ve daha zorlayıcı bir evreye girdiğini göstermektedir.

Resmi raporlar ve uzman değerlendirmede özellikle sentetik uyuşturucuların yaygınlaşmasına dikkat çekmektedir. Özellikle son yıllarda en çok şey yaratan maddeler arasında Metamfetamin sentetik kannabinoidler (kamuoyunda "bonzai" olarak bilinen maddeler) bulunmaktadır. Türkiye'de 2018 yılına kıyasla 2024 yılında; 51 kat artışla, 33 bin 833 kilogram metamfetaminin ele geçirilmesi, birçok ilde yasa dışı laboratuvarın tespit edilmesi ve bir önceki yıla göre %227 artışla 94.753.500 adet sentetik ecza tabletinin yakalanması, uyuşturucu arzında kaygı verici bir yükselişi işaret etmektedir.

2024 yılında doğrudan madde kullanımına bağlı 427 ölüm kaydedilmekte ve bu ölümlerin %57.1'i çoklu madde kullanımından kaynaklanmaktadır. 142 ölüm vakasında metamfetamin, 204 vakada ise sentetik kannabinoidler tespit edilmiştir. 15-18 yaş aralığında da 6 çocuk hayatını kaybetmiştir.

Madde kullanımı verileri, toplumsal eşitsizlikleri de gözler önüne sermektedir. Kullanıcıların yaklaşık yarısının ilkokul mezunu olması, bağımlılığın yoksulluk, eğitime erişimde engeller ve toplumsal dışlanmayla doğrudan ilişkili olduğunu ortaya koymaktadır. Bu veriler, uyuşturucunun bir güvenlik tehdidi olmakla birlikte bir sosyal adalet sorunu haline geldiğini de göstermektedir.

Devletin uyuşturucuyla mücadeleye ayırdığı 10 milyar 324 milyon TL'lik bütçeye rağmen ölüm oranlarının yükselmesi, kullanım yaşının giderek daha erken yaşlara gerilemesi ve sentetik maddelere erişimin kolaylaşması, mevcut politikaların ağırlıklı olarak kolluk tedbirlerine dayandığını, koruyucu önleyici tedbirler ile tedavi ve rehabilitasyon için ayrılan payın ise son derece yetersiz kaldığı anlaşılmaktadır.

Rapor, uyuşturucu kaçakçılığının artık yalnızca sınır ötesinden değil, ülke içindeki üretim merkezlerinden de kaynaklandığını ortaya koymaktadır. Bu boyutuyla Türkiye'nin transit ülke konumundan çıkarak hedef ve üretim ülkesi haline gelmesi, mevcut stratejinin bir bütün olarak yeniden değerlendirilmesini zorunlu kılmaktadır. Eczane ve reçete sisteminin istismarıyla sentetik ecza maddelerinin hızla yaygınlaşması, bu alanın da araştırma kapsamına alınmasını kaçınılmaz kılmaktadır.

Bulgular bağımlılığın köklerinin, toplumun sosyoekonomik dokusuna işlemiş durumda olduğunu göstermektedir. Artan yoksulluk, eğitime erişimdeki eşitsizlikler, ne eğitimde ne de işte olan genç sayısındaki artış, toplumda adalet sistemine duyulan güvenin azalması ve tüm bunlardan kaynaklı genç nüfusun umutsuzluğu, bu sarmalı derinleştirmektedir. Madde bağımlılıklarında yaş ortalamasının giderek düşmesi ve maddeye ulaşabilmek için işlenen suçlarda, bağımlılık unsurunun hırsızlık, yağma, konut dokunulmazlığının ihlali, mala zarar

verme, kasten yaralama, tehdit, şantaj, uyuşturucu ticareti, ruhsatsız silah bulundurma, fuhuşa aracılık, çocuğun cinsel istismarı, insan ticareti, suç örgütüne üyelik gibi 26 farklı suç türüyle doğrudan ilişkili oluşu da toplumu doğrudan tehdit eden bir risk ve tehdit tablosunu ortaya çıkarmaktadır. Artık uyuşturucu meselesi, eğitimcilerin, sağlık çalışanlarının, sosyal hizmet uzmanlarının ve hukuk sisteminin birlikte ele alması gereken bir sorun haline gelmiştir.

Bu nedenle, Türkiye genelinde uyuşturucu kullanımının, üretiminin ve madde bağlantılı ölümlerin nedenlerini, sosyoekonomik boyutlarını ve suç ile bağımlılık arasındaki nedensellik ilişkisini araştırmak; eğitim, sağlık, adalet ve sosyal hizmet kurumları arasındaki koordinasyon eksikliklerini belirlemek; uyuşturucuyla mücadelede kolluk kuvvetlerinin yanı sıra önleme, tedavi ve psikososyal rehabilitasyon politikalarını güçlendirecek yeni öneriler geliştirmek; bu hizmetlerin bölgesel dağılımındaki eşitsizlikleri ve kapasite yetersizliklerini tespit etmek; rehabilitasyon sonrası sosyal entegrasyon mekanizmalarını araştırmak; özellikle gençler ve çocuklar arasında bağımlılık eğilimini durduracak kapsamlı bir Strateji Planı oluşturmak amacıyla, Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ve teklif ederiz. **23.06.2026**



Elif ESEN
İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

Uyuşturucu madde bağımlılığı, aileyi sarsan, eğitim sistemini zorlayan, ekonomik eşitsizlikleri büyüten ve çocukları geleceksizliğe sürükleyen çok yönlü bir yapısal krizdir. Emniyet Genel Müdürlüğü Narkotik Suçlarla Mücadele Başkanlığı'nın yayımladığı 2025 Türkiye Uyuşturucu Raporu da Türkiye'de uyuşturucu ile mücadelenin çok boyutlu bir toplumsal sorun haline geldiğini göstermektedir. Rapor, operasyonel başarıların ardında toplumsal, ekonomik ve psikolojik boyutların da dikkate alınması gerektiğini vurgulamaktadır.

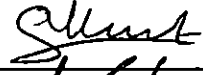
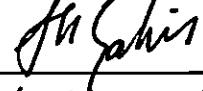
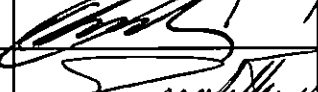
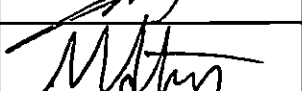
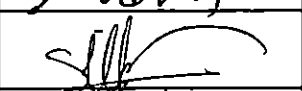
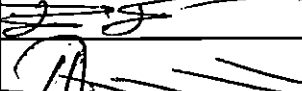
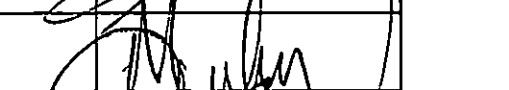
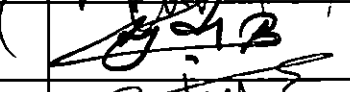
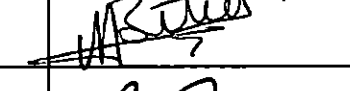
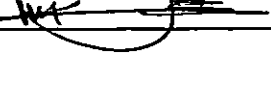
Verilere göre 2024 yılında 33 bin 833 kilogram metamfetamin ele geçirilmiş, ülkemizin pek çok ilinde yasa dışı üretim laboratuvarı tespit edilmiş, ülkemizde tüm yılların en yüksek miktarı olan 94.753.500 tablet sentetik ecza/ilaç ele geçirilmiş ve 2024 yılında ele geçirilen sentetik ecza miktarında bir önceki yıla göre %227,2'lik artış yaşanmıştır. Madde bağlantılı ölümler 2023 yılında 300 iken 427'ye ulaşmış, bu ölümlerin %57.1'i çoklu madde kullanımına bağlı gerçekleşmiştir. Metamfetamin 142, sentetik kannabinoidler 204 ölümden sorumlu olmuştur. Bu tablo, uyuşturucu sorununda arzın yanı sıra talep yönlü risklerin de derinleştiğini, uyuşturucuya bağlı ölümlerde yaş ortalamasının düşmesiyle birlikte genç

nüfusun hızla etkilendiğini ortaya koymaktadır.

Bu tablonun farkında olan Yeni Yol Grubu, 22 Haziran 2025 tarihinde Ankara'da kamu kurumları, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları, sağlık ve sosyal hizmet uzmanları ile yerel yönetim temsilcilerinin bir araya geldiği kapsamlı bir Bağımlılıkla Mücadelede Ulusal Strateji Çalıştayı düzenlemiştir. Akademisyenler ve saha uzmanlarının katkılarıyla hazırlanan çalıştay raporu; bağımlılıkla mücadelenin koruyucu-önleyici, tedavi, rehabilitasyon ve sürdürülebilirlik boyutlarında yapısal eksiklikleri ve somut politika önerilerini ortaya koymaktadır. Nitekim Emniyet Genel Müdürlüğü raporunun değerlendirme bölümünde de uyuşturucuyla mücadelenin yalnızca kolluk faaliyeti ile sınırlı kalamayacağı, veriye dayalı analizler ve çok paydaşlı iş birliği ile yürütülmesi gerektiği ifade edilmiştir. Kamu kurumları, sağlık sektörü, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve eğitim kurumları arasında koordinasyonun artırılması gerektiği belirtilmiştir. Bu vurgu, ölümlerin ve üretim merkezlerinin artış göstermesinin, politikaların sosyoekonomik boyutlarının ihmalinden kaynaklandığını göstermektedir.

Bağımlılığın kökleri, toplumun sosyoekonomik dokusuna işlemiş durumdadır. Artan yoksulluk, eğitime erişimdeki eşitsizlikler, adalet sistemine duyulan güvensizlik ve genç nüfusun umutsuzluğu, bu sarmalı derinleştirmektedir. Madde bağlantılı ölümlerin yaş ortalamasının giderek düşmesi ile bağımlılık unsurunun Hırsızlık, yağma, konut dokunulmazlığının ihlali, mala zarar verme, kasten yaralama, tehdit, şantaj, uyuşturucu ticareti, ruhsatsız silah bulundurma, fuhuşa aracılık, çocuğun cinsel istismarı, insan ticareti, suç örgütüne üyelik gibi 26 farklı suç türüyle doğrudan ilişkili oluşu da toplumun doğrudan tehdit eden bir tabloyu ortaya çıkarmaktadır. Artık uyuşturucu meselesi, eğitimcilerin, sağlık çalışanlarının, sosyal hizmet uzmanlarının ve hukuk sisteminin birlikte ele alması gereken bir sorun haline gelmiştir.

Bu nedenlerle, uyuşturucu ile mücadelenin eğitim, spor, sağlık, sosyal hizmet, suçla mücadelede bağımlılık ilişkisi, çalışma hayatı ve adalet boyutlarıyla birlikte ele alınması zorunludur. Toplumsal bağışıklığı güçlendirecek önleyici politikaların geliştirilmesi, bağımlılıkla mücadelede psikososyal rehabilitasyonun ve aile temelli programların yaygınlaştırılması gerekmektedir. Bu çerçevede Türkiye genelinde uyuşturucu kullanımının, üretiminin ve madde bağlantılı ölümlerin nedenlerinin, diğer suçların oluşumu ile bağlantısının, sosyoekonomik kökenlerinin ve mevcut politikaların eksikliklerinin araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98 inci maddesi ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 üncü ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulması zaruri hale gelmiştir.

MİLLETVEKİLİ ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
SADULLAH KISACIK	ADANA	
İDRİS ŞAHİN	ANKARA	
MESUT DOĞAN	ANKARA	
SADULLAH ERGİN	ANKARA	
ŞERAFETTİN KILIÇ	ANTALYA	
CEMALETTİN KANİ TORUN	BURSA	
MEHMET ATMACA	BURSA	
SEMA SİLKİN ÜN	DENİZLİ	
ERTUĞRUL KAYA	GAZİANTEP	
NECMETTİN ÇALIŞKAN	HATAY	
BÜLENT KAYA	İSTANBUL	
ELİF ESEN	İSTANBUL	
HASAN KARAL	İSTANBUL	
MEDENİ YILMAZ	İSTANBUL	
MUSTAFA KAYA	İSTANBUL	
BİROL AYDIN	İSTANBUL	
MUSTAFA BİLİCİ	İZMİR	
MEHMET EMİN EKMEN	MERSİN	
SELÇUK ÖZDAĞ	MUĞLA	
MEHMET KARAMAN	SAMSUN	